

Autogramot ad, a könyvét dedikálja, hivatalos programokon vesz részt, előadásokat néz meg, kiállításokra jár, s a kulisszák mögé tekintő beszélgetéseknek maga is főszereplője – a POSZT díszvendége számára különösen mozgalmas az a tíz nap, mialatt zajlanak a versenyeleadások és a közel kétszáz kísérőrendezvény. S mindig akad egy mikrofon, egy kamera vagy diktafon, melynek végén ott a kíváncsi újságíró, aki böles gondolatokat, frappáns történeteket, soha-máshol-másnak el nem hangzó tényeket remél tőle. Embert próbáló feladat, ám Huszti Péter Kossuth-díjas színművész, a XIV. Pécsi Országos Színházi Találkozó díszvendége derekasan állja a sarat. Elegáns és türelmes úriember, akinek mindenkihez van egy kedves szava, és nem lehet olyan fáradt, hogy finom, sármos mosolya eltűnjön az ajára szegletéből.

Társaul szegődtek a szerepek

– Pécs hihetetlen vendégszerető, fanasztikus hangulatú város, mely legszebb olaszországi élményeinket idézi. A feleségemmel, Piros Ildikóval a rekkenő hőség ellenére is rengeteget sétáltunk a belvárosban – kezdte beszélgetésünket Huszti Péter. – Pályakezdőként jártam itt utoljára, a nagy hírű filmszivalók.

En akkor „robbantam be” a Madách Színházba, négy főszerepet játszottam egy évadban, próba próba hátán, meg az előadások... Emlékszem, reptülvöl jöttünk, Budaörsön szállt fel a gépünk, s Pogányban landoltunk. Ott várt minket a taxi, behozott Pécsre, este filmbeutatót, majd hajnalig tartó bankett. Visszarepültünk Budapestre, és délelőtt 10-től már ismét próbáltunk a Madách Színházban – mindezt alvás nélkül csináltuk végig, de nagyon-nagyon szép emlék maradt máig is. A 70-es években költetett egy remek szerződés a Pécsi Nemzeti Színház és a Madách között (természetesen a régi, a „drámai” Madáchról beszéltek), s minden évadban egy hétre teátrumot cseréltünk: a pécsié játszottak a fővárosban, mi pedig itt. Sok darabban, közöttük csodálatos Shakespeare-dramákban láthatott az itteni közönség. Azóta nem juttam el Pécsre, a fesztiválokra sem, mert ha épp nem is játszottam, de ott volt az egyetem, egy időben a rektori feladatokkal együtt. Most elbúvult a város és a

POSZT is, az egész hangulat. Budapesten előfordul, hogy évekig nem találkozunk egymással, annyira a saját útját járja mindenki. Itt viszont alkalom adódik arra, hogy leüljünk, s egy hűsítő mellett beszélgessünk az örömről-bánatról, a színházról, az életéről, mindenről.

– *Rengeteg szakmai kötelezettség mellett tudtak időt szakítani arra, hogy a feleségével kettesben is felfedezték a várost?*

– Csodálatos élményekben volt részünk! Előfordult, hogy három napon át éjszakába nyúlóan értek véget az előadások, de Ildikóval éjfélután is félkörekedtünk, elsétáltunk a Széchenyi térre, a dászai alatt leültünk egy padra, és néztük a gyönyörűen kivilágított épületeket, miközben édes hársfaillatot hozott az enyhe esti fuvallat. Fáradtak voltunk, de legszívesebben ott töltöttük volna az egész éjszakát.

– *Lepten-nyomon megszűnték az emberke.*

– Roppant kedvesek, megismernek, autogramot kérnek, fagatnak, a régi színházi élményeiket idézik, beszélnek Hamletről, Jagórról, Peer Gynttről, Cyránóról, és a sokak számára máig emlékezetes Mégis, kinek az élete? című előadásról is. Bevallom, fiatal koromban zavart a „sztárság”, ami körülvevett, mert nem tudtam mit kezdeni

a rajongással, ám ez a mostani szeretet nagyon sokat jelent, lelkileg feltölt, boldogít, mert érzem, hogy szívből jövő és őszinte, semmi udvariaskodás nincs benne.

– *Mai színházi életünkben ritka az olyan egyetértés, amely övezte a döntést, hogy Ön legyen a díszvendég.*

– Külön ajándék számomra, hogy a Magyar Színházi Társaság és a Magyar Teátrum Társaság egyöntetűen engem jelölt. Azt mondták, tizennégy év alatt először fordult elő. A szakcsetikusak szerint utoljára is. De a viccet félretéve, a szakmánkban mindenki ismer mindenkiket, tudják, hogy fel évszázada játszom, négy évtizede tanítok, régóta rendezek is, a színművészeti egyetem vezetéséből is kivettem a részem. Voltak, persze, tévedéseim, de olyan, hogy a kollégáimnak vagy a tanítványaimnak családniuk kellett volna bennem, nem. Ezt biztos állíthatom. A növedékeimnek ugyanazt a példát igyekeztem adni, amit a fainamnak: az őszinteséget. Azt, hogy az életben nem kell más arcunkat mutatnunk, mint amilyenek valójában vagyunk. Ha épp győtrődtem egy szerepen, s az osztályterembe lépve megkérdeztek a fiatalok: baj van, tanár úr? Igen, mondtam, megtorpanok a próbák, valamit nem tudok megoldani a színpadon. Mág visszaidéztek ezeket a pillanatokot, ettől nem lettem kevesebb a szemükben, sőt.

– *Ha kellene egy részletes önéletrajzot írnia, abban 150 nagy formátumú, jelentős, gyönyörű és nehéz főszerepet sorolhatna föl. Mi az, ami kimaradt, amire vágyott, de elkerülte a pályán?*

– Egészen őszintén mondom: nincs ilyen. Máiig rám találnak csodálatos szerepek, például Arthur Miller: Édes fiaim című, megdöbbentően szép darabja egy apa tragédiájáról. Öt éve játszuk, sok örömet szerez, akárcsak Ildikóval a Késői találkozás, vagy operettszínházi vendégszereplésem a Csókos asszonyban báró Tarpatakyként, aki a Bajza utca sarkán lévő kis palotáról énekel... A következő szezonra nem vállaltam új színészi feladatot, csak egy rendezést a József Attila Színházban, ahol Görgey Gábor: Komámasszony, hol a stukker? című darabját állítom színpadra. Ismét az frás kerül előtérbe. Főiskolás éveimet dolgozom föl, érdekes módon azokról az évekről, legendás tanárainkról ilyen megközelítésben még nem foglalkozott senki. Kirajzolódik belőle a 60-as évek Budapeste is, amikor még villamos járt a Rákóczi úton, akárcsak Pécssett, a belvárosban...

– *Amikor komoly szerepre készül a színész, s minden gondolata akörül forog, sokszor még álmodik is róla. Az Ön által megformált rengeteg hős, gyanítom, később is visszaköszön valami módon.*

– Igen, ez nagyon érdekes, pontosan így van. Nemcsak mi bújunk a szerep bőrébe, hanem ők is a miénkbe. De nem a híres monológokat viszem magammal, nem a „Lenni vagy nem lenni”-t a Hamletből, nem az orr-monológot a Cyránóból, nem a Peer Gynt nagymonológját, hanem gondolatokat, melyek elő-előjönnek fontos döntési pillanatokban, és sokszor segítenek. Ezek, a szerepekkel kötött örök barátságok immár a társamul szegődtek, különös módon, rejtőzködően a lelkembe költöztek. Néha az élet nagy pillanataiban is velem vannak, de legtöbbször a színpadon,

ahol ráébredek, hogy van, amiről már évtizedekkel korábban más darabban, más megközelítésben, más életkorban már beszéltem. Örök témák ezek az életről, a szereptről, a hűségről, a hitről.

– *Óhatatlan, hogy monadjuk egy kerek születésnap kapcsán az ember számba veszi az elmúlt évtizedek megannyi örömet, gyötrelmét, s mérleget von. Ha mindennek tudatában választhatna, újra ezt az utat járná be, vagy inkább karmesteri pálcát után nyúlna?*

– Efféle hatalom nagy ajándék lenne az élettől, akármelyikünk számára. Bár nagyon furcsán, sőt hálátlanul hangozhat, de én akkor valami mást csinálnék. Lehet, hogy a karmesteri pálcát győzne, vagy fölcsapnék tengerésznek. Higgye el, ez nem hütlenség lenne, hisz a színészet gyötrelmesen gyönyörű útját már nem veheti el tőlem senki. Voltak jó szerepek és rosszak, sikerek és bukások, ügyetlenül megoldott emberi helyzetek és tévedések, amikor akaratlanul megbántottam másokat. Mert tanárként eltanácsolni valakit a pályáról, rendezőként kiírni a szereposztást, vagy családapaként, nagypapaként azt mondani a gyermekemnek, az unokámnak: ezt nem teheted, fontos döntés, mellyel az ember „belenyúl” mások életébe. Am olyan tett, amiért le kellene sütnöm a szemem, amit szégyellnem kellene, ki merem mondani: nincs. A mi pályánkon kötelező, hogy legyenek irigyei az embernek. De igyekszem hű maradni önmagamhoz, hisz az ember nem Kossuth-díjasnak vagy egyetemi rektorának születik, hanem embernek – sőt, úgy is megy el. Csak a köztes időt kell jól beosztania.

LEJEGYEZTE: CSATÓ ANDREA

FOTÓ: TÓTH LÁSZLÓ